

KADERNOTA
2024

GEMEENTE BUREN
2023

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord	3
Stilstaan om vooruit te komen	4
Wat is de situatie	4
Wat is er nodig voor de organisatie?	4
Wat heeft de organisatie nodig?	5
Financieel perspectief	6
Begrotingsresultaten	6
Toelichting op de financiële positie	7
Raadsbesluiten na vaststellen van de begroting	7
Financiële uitgangspunten 2024	7
Ontwikkelingen en risico's	10
Spreidingswet	10
Wonen	10
Baggeren	10
Abonnementstarief Wmo	10
Toenemende vraag Wmo en Jeugd	11
Bewegingsonderwijs	11
Zero Based Budgeting (ZBB)	12
Bijlage 1: Financiële uitgangspunten 2024	14
Bijlage 2: Overzicht incidentele lasten en baten 2024-2027	15
Bijlage 3: Stand van zaken ZBB	16

Voorwoord

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u de kadernota 2024 aan. Evenals vorig jaar is deze kadernota beleidsarm geworden. De reden is dat we samen met de organisatie gekeken hebben naar onze sterke en kwetsbare kanten. Daarover willen wij u in deze kadernota nader informeren.

Stilstaan om vooruit te komen

Als kleine gemeente krijgen we in toenemende mate te maken met vele (landelijke) uitdagingen. Een voorbeeld hiervan zijn de extra werkzaamheden door Oekraïne en asielopvang. Hierdoor komt veel werk onder druk te staan waarbij het een enorme uitdaging is om goede mensen te vinden in een krappe arbeidsmarkt. Tegelijkertijd willen we met elkaar werken aan een toekomstvisie met bescheiden bruis. We zoeken de samenwerking met omliggende gemeenten op. In de aanloop naar de begroting 2024 zullen we – als college en management – de bestuurlijke prioriteiten voor 2024 gaan bepalen. In een later stadium informeren wij u daarover.

Stand van zaken uitvoeringsplan van het coalitieakkoord Samen voor het Buren van morgen 2022-2026

In de 1^e Burap 2023 heeft u de eerste evaluatie van de realisatie van de doelen en acties uit het uitvoeringsprogramma voor 2023 kunnen lezen. Het eerste collegejaar hebben we goede resultaten geboekt op onder meer circulaire economie, vastgoed- en accommodatiebeleid en sport- en gezondheid. Bij de totstandkoming van het coalitieakkoord hebben we vooral het zwaartepunt van de activiteiten gelegd op de eerste twee jaren van de coalitieperiode. Op basis van een evaluatie willen we een aantal activiteiten in de tijd gaan prioriteren.

Financieel perspectief

Het eerste beeld van de begrotingspositie 2024-2027 is gebaseerd op ons bestaande beleid aangevuld met de doorrekening van de financiële uitgangspunten (loon en prijsstijgingen, bijdrage verbonden partijen) en een aantal onvermijdelijke nieuwe voorstellen. We verwachten voor 2024 en 2025 een positief resultaat. Vanaf 2026 vraagt de financiële positie aandacht. Hoewel het rijk in de voorjaarsnota extra geld voor 2027 aankondigt, is een structureel sluitende jaarschijf 2027 een forse uitdaging.

Onze omgeving

De wereld om ons heen staat niet stil en de toekomst is ongewis. De oorlog in Oekraïne duurt voort en de vluchtelingenstroom neemt onverminderd toe. In de zomer wordt duidelijk wat onze lokale maatschappelijke opgave voor asielopvang gaat worden.

Landelijk verandert de financiële positie van het Rijk. De economie is het 1^e kwartaal licht gekrompen. Bij economische tegenwind heeft het kabinet een begrotingsprobleem, doordat zij veel geld heeft uitgegeven aan de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne. Daarnaast moeten we voorbereid zijn op bedreigingen als hoge energieprijzen. Het financiële beeld kan daardoor snel wisselen.

Maurik , juni 2023

Burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester

N. Bex

H.M. Ostendorp

secretaris

burgemeester

Stilstaan om vooruit te komen

Wat is de situatie

De gemeente Buren heeft de wens uitgesproken om zelfstandig te blijven en heeft haar ambities uitgesproken in een toekomstvisie, namelijk groei met een beetje bruis. Om deze visie werkelijkheid te laten worden hebben we goede, enthousiaste en gemotiveerde medewerkers nodig die uitvoering kunnen geven aan deze toekomstvisie. Zonder hen bestaat er geen gemeente Buren.

Nederland kent echter de afgelopen twee jaar een krappe arbeidsmarkt. Het is moeilijk om kwalitatief goede mensen te vinden en te behouden. We vissen allemaal in dezelfde vijver. Het feit dat wij een kleine gemeente zijn is een extra handicap. We hebben beperkingen in salariscroei, doorstroommogelijkheden en kennen veel eenpitters op sleutelposities.

Daarnaast is het effect van het ZBB traject groot op een aantal personeelsbudgetten zoals inhuurbudget, inschaling van salarissen en het budget binden en boeien. De conclusie is dat het vet van de botten is gesneden. We zijn blij dat we vorige jaar incidenteel extra budget hebben gekregen maar dat budget is echter voor 2 jaar beschikbaar. Hierdoor kun je niet structureel bouwen en ontwikkelen. Dit betekent dat we voor de komende periode een aantal activiteiten op een later tijdstip dan gepland afronden. We willenilstaan, prioriteiten stellen en de goede dingen doen. Om als organisatie vooruit te komen.

Wat is er nodig voor de organisatie?

De gemeente Buren is een kleine gemeente met ongeveer 180 medewerkers in vaste dienst en een 40 tijdelijke collega's. Vergeleken met andere kleinere gemeenten zitten wij aan de onderkant van de formatie en het aantal medewerkers. Dit blijkt uit het onderzoek van het A en O fonds in 2021.

Dit veroorzaakt een te hoge werkdruk, wat vooral duidelijk wordt als we extra taken moeten oppakken. Denk aan de effecten van de corona crisis, de werkzaamheden voor de Oekraïne en asielopvang en de data diefstal. Ook neemt de werkdruk toe door het feit dat er steeds meer werkzaamheden vanuit het Rijk bij de gemeente worden neergelegd zonder dat daar formatie tegenover staat. Daarnaast komen er steeds meer wettelijke taken bij.

Het lukt niet meer en medewerkers haken of af (verlaten de organisatie) of vallen uit.

De organisatie (kwantitatief en kwalitatief) is vooral kwetsbaar vanwege de omvang (met veel eenpit-functies tot gevolg). Daarnaast is het de uitdaging om nieuwe mensen, talent en strategisch vermogen aan te trekken en te behouden.

In 2022 waren er 90 vacatures, op dit moment zijn het er al ruim 30. Meer dan de helft van onze medewerkers is dus recent vernieuwd. Dat heeft een enorme impact op de bedrijfsvoering. Deze medewerkers moeten eerst geworven worden en daarna (als dat al lukt) moeten zij ingewerkt worden.

Als het al lukt om nieuwe medewerkers te vinden, betekent dat vaak dat we onze eisen bij moeten stellen op het gebied van ervaring, kennis en kunde. Dit zegt niets over de inzet en loyaliteit van de medewerkers, maar het geeft wel aan dat de inwerkperiode langer en intensiever is. Dat legt, naast alle andere zaken die we al oppakken, een enorme druk op de bestaande medewerkers. Een ander nadeel is dat ons collectieve geheugen slinkt, doordat de helft van onze medewerkers nieuw is.

Ondanks bovenstaand gegeven zijn de werkvoorraad, de verwachtingen en de ambities niet bijgesteld. Om een gezonde organisatie te worden, te blijven en de basis op orde te krijgen, moeten we hierover met elkaar in gesprek gaan en reële werkafspraken maken.

Kijkend naar de afgelopen jaren concluderen we dat de organisatie over het algemeen in staat is de wettelijke taken uit te voeren. Al leert de praktijk dat dit vooral in het domein ruimte en in het sociaal domein steeds uitdagender wordt. Het vormgeven en uitvoeren van meer complexe en integrale vraagstukken is een uitdaging vanwege bovengenoemde kwetsbaarheid.

Een andere negatieve ontwikkeling is dat er weinig tijd is voor groei en ontwikkeling in de organisatie. Zonder tijd voor groei en ontwikkeling gaan we geen stappen zetten, staan we stil en zullen we geen invulling kunnen geven aan de toekomstambitie: groei met een beetje bruis. De buitenwereld ontwikkelt zo snel dat dit geen optie is. Een voorbeeld is het kerngericht werken. Deze werkwijze met

de hele organisatie doorleven vraagt tijd en ruimte van de medewerkers, maar beiden ontbreken. Dit komt omdat men alle zeilen bij moet zetten om invulling te geven aan de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden voor onze inwoners en de gemeente én uitvoering te geven aan het coalitieakkoord.

Een ander voorbeeld is het organisatie-ontwikkeltraject 'Huis van Buren en focus aanbrengen'. Dat loopt, maar de hoge werkdruk maakt het lastig om hier voldoende tijd en aandacht aan te kunnen besteden. Dit geldt voor vrijwel alle ontwikkelingen die effect hebben op de hele organisatie.

Willen we invulling kunnen geven aan onze toekomst ambities dan is het noodzakelijk dat de organisatie tijd en ruimte krijgt, maar ook de middelen en een lagere werkdruk. Dit is ook al een aantal keren aangegeven en besproken met en door de voormalige gemeentesecretaris.

Wat heeft de organisatie nodig?

De conclusie uit deze beelden is dat de organisatie (kwantitatief en kwalitatief) kwetsbaar en moe is. Er is ruimte en tijd nodig om opnieuw met elkaar te definiëren wat de organisatie aan kan, waar de focus ligt en hoe de organisatie zich kan ontwikkelen en kan groeien. Dit vraagt tijd, ruimte, geld en begrip. Alleen een uitbreiding van formatie is onvoldoende, want meer mensen betekent ook meer werk.

Afgelopen maanden is de inrichting van de organisatie geëvalueerd. Daar komt een aantal zaken uit. Daarnaast gaan we kijken naar de prioritering en haalbaarheid van de taken en werkzaamheden.

Deze zaken gaan we samen met het management bespreken en omzetten in acties. Dat kan effect hebben op de formatie, budgetten, planning en inrichting. Dit wordt de komende periode duidelijk, zodat we richting de begroting mogelijk met een aantal verzoeken kunnen komen. Kortom we gaan een plan maken voor de toekomst waarover we vervolgens graag in gesprek gaan met de gemeenteraad. De uitkomst nemen we mee in de begroting 2024-2027.

Uitvoeringsplan 2022-2026

Bij de totstandkoming van het coalitieakkoord ligt het zwaartepunt van de activiteiten met name op de eerste twee jaren van de coalitieperiode. In de 1^e bestuursrapportage vond een eerste evaluatie van de activiteiten in 2023 plaats. Hieruit blijkt dat we een aantal zaken uit het uitvoeringsplan voor 2023 verplaatsen naar 2024.

Financieel perspectief

Begrotingsresultaten

In deze kadernota presenteren we een eerste beeld van de begrotingspositie 2024-2027.

De resultaten van de meicirculaire 2023 zijn hierin nog niet meegenomen. Vooruitlopend op de circulaire verwachten we dat het Rijk 50% de van loon en prijsstijgingen via de algemene uitkering compenseert. We informeren u via een raadsinformatiebrief over de werkelijke effecten van de meicirculaire 2023.

Het eerste beeld van de begrotingspositie 2024-2027 is gebaseerd op ons bestaande beleid, aangevuld met de doorrekening van de financiële uitgangspunten (loon en prijsstijgingen, bijdrage verbonden partijen) en een aantal onvermijdelijke nieuwe voorstellen. We hebben de afgesproken ZBB-maatregelen ook verwerkt in dit resultaat.

Tabel 1 Financieel perspectief kadernota 2023

	<i>bedragen x € 1.000</i>			
<i>-/- is nadeel</i>	2024	2025	2026	2027
Kadernota: begrotingsresultaat 2024-2027	346	2.944	-88	-1.736
incidentele baten en lasten	304	4	0	0
Kadernota: structureel begrotingsresultaat 2023-2026	650	2.948	-88	-1.736

We verwachten voor 2024 en 2025 een positief resultaat. Vanaf 2026 wordt de financiële positie zorgelijk. Hoewel het Rijk in de voorjaarsnota extra geld voor 2027 aankondigt, is een structureel sluitend jaar 2027 een forse uitdaging.

Dit beeld kan nog beïnvloed worden door de herprioritering van ambities en bestaand beleid, de meicirculaire en mondiale en landelijke ontwikkelingen waar we als gemeente mee te maken (kunnen) krijgen.

We kunnen concluderen dat we te maken hebben met een financiële positie die

- de realisatie van de ZBB-maatregelen noodzakelijk maakt en;
- geen ruimte biedt voor structurele nieuwe lasten.

Naast de organisatorische opgave is de financiële positie ook een uitdaging die we in de komende weken mee moeten nemen in het plan voor de toekomst en in de begroting 2024.

Algemene reserve

Op 31 december 2022 is de omvang van de algemene reserve € 12 miljoen. Dit bedrag is inclusief het rekeningresultaat van 2022 en biedt ruimte om eventuele onvermijdelijke incidentele lasten op te vangen.

In tabel 2 'financieel perspectief kadernota 2024' is de opbouw van bovengenoemde resultaten zichtbaar. Onder de tabel is een korte toelichting opgenomen over de cijfers.

Tabel 2 Financieel perspectief kadernota 2024

	<i>bedragen x € 1.000</i>			
<i>-/- is nadeel</i>	2024	2025	2026	2027
Vastgestelde begroting 2023-2026	2.128	5.201	364	364
1 <i>Raadsbesluiten t/m juli 2023</i>				
a Amendement OZB	-157	-160	-160	-160
b Structurele doorwerking 2e bestuursrapportage 2022	34	-431	1.474	1.474
c Tarieventabel leges 2023	454	454	454	454
d.1 Structurele doorwerking 1e bestuursrapportage 2023	-758	-880	-952	-952
d.2 Algemene uitkering 2027 (eerdere jaren in 1e burap 2023)				-1.605
Totaal raadsbesluiten t/m juli 2023	-427	-1.017	816	-790
Subtotaal t/m juli 2023	1.701	4.184	1.180	-426
2 <i>Financiële uitgangspunten 2024</i>				
a Looninflatie 2024	-745	-734	-734	-734
b Prijsinflatie 2024	-831	-720	-716	-716
c Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen	-1.696	-1.696	-1.696	-1.696
d Correcties OZB, verblijfsbelasting en hondenbelasting	361	368	348	328
e Compensatie loon en prijsstijgingen via de algemene uitk.	1.636	1.575	1.573	1.573
f Vervangingsinvesteringen	129	-27	-38	-60
Subtotaal financiële uitgangspunten 2023	-1.146	-1.235	-1.263	-1.305
3 <i>Algemene uitkering</i>				
Meicirculaire 2023	0	0	0	0
Subtotaal algemene uitkering	0	0	0	0
4 <i>Nieuwe lasten</i>				
a Nieuwe lasten volgens bijlage "Nieuwe lasten-onvermijdelijk"	-209	-5	-5	-5
b Besluitvorming door raad in mei				
Subtotaal Nieuwe lasten	-209	-5	-5	-5
Kadernota: begrotingsresultaat 2024-2026	346	2.944	-88	-1.736
bij: incidentele lasten	824	120	0	0
af: incidentele baten	520	116	0	0
Structureel resultaat Kadernota	650	2.948	-88	-1.736

Toelichting op de financiële positie

Raadsbesluiten na vaststellen van de begroting

Het financieel perspectief in deze kadernota is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2023-2026 en aangevuld met de raadsbesluiten die dit perspectief beïnvloeden.

Tegelijkertijd met de kadernota stelt de gemeenteraad op 4 juli de jaarrekening 2022 en de eerste bestuursrapportage 2023 vast. Het resultaat van de jaarrekening heeft geen financiële doorwerking naar volgende jaren. De eerste bestuursrapportage 2023 heeft dat wel. Deze financiële effecten hebben we meegenomen in de kadernota.

Financiële uitgangspunten 2024

Als onderdeel van de kadernota stelt de gemeenteraad de uitgangspunten vast. Deze uitgangspunten zijn opgenomen in bijlage 1 van deze nota. We lichten het financieel effect van de uitgangspunten hieronder kort toe.

Looninflatie 2024

De hoogte van de loonsom is gebaseerd op de cao voor gemeenten. De huidige cao loopt tot en met 2023. De inflatie is op dit moment hoog en de arbeidsmarkt is krap: een forse loonstijging is onvermijdelijk. We schatten de loonstijging voor 2024 in op 5%. De rente stijgt ook. Dat is gunstig voor

de pensioenpremie, daar wordt geen stijging verwacht.

Prijsinflatie 2024

Voor de berekening van de prijsinflatie hanteren we de Bruto Binnenlands Product index (BBP). Deze index bedraagt op dit moment 3% voor 2024. Bij wegen, Wmo & Jeugd en ICT budgetten hebben we te maken met een specifiekere ontwikkeling van de prijzen. Voor deze begrotingsonderdelen gaan we uit van de volgende indexering:

Wegbeheer	Grond Weg en Waterbouw index (GWW = 7,10%)
Wmo en Jeugd	Overheidsbijdrage in de Arbeidsontwikkeling (OVA = 4,94%)
ICT	De ICT prijzen stijgen fors als gevolg van een tekort aan grondstoffen en hoge transportkosten. We schatten de inflatie voor ICT lasten op 3,5%.

De ontwikkeling van de prijzen is op dit moment onvoorspelbaar. De kans is aanwezig dat de percentages waar we nu mee rekenen in 2024 niet toereikend zijn. Wanneer er aanleiding is om de percentages aan te passen, komen we hier bij de begroting 2024 op terug.

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen

Op grond van de conceptbegrotingen 2024 van de gemeenschappelijke regelingen stijgt de bijdrage van Buren met € 1,7 miljoen. Deze forse stijging komt vooral door de loon- en prijsstijgingen waar de verbonden partijen net als gemeenten mee te maken hebben.

De definitieve besluitvorming over de begrotingen vindt plaats in het algemeen bestuur van de betreffende regeling. De begrotingen worden ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden. Bij het tot stand brengen van de conceptzienswijzen hebben wij aandacht voor de gehanteerde indexcijfers en de vraag of meerkosten voortkomen uit nieuw beleid of nieuwe taken. Dit kan van invloed zijn op de meerkosten, zoals die worden opgenomen in de definitieve begrotingen van gemeenschappelijke regelingen en op de definitieve bijdrage van de gemeente Buren.

Indexering gemeentelijke belastingen

De opbrengst onroerende zaakbelasting indexeren we op basis van de BBP index (€ 340.000). De gemeenteraad besloot de hondenbelasting af te bouwen met € 20.000 per jaar. Deze afbouw is verwerkt in het financieel perspectief. Voor de verblijfsbelasting verwachten we een hogere opbrengst (€ 25.000). Deze verhoging is gebaseerd op een verwachte stijging van de inschrijvingen. Het tarief is niet geïndexeerd.

Compensatie loon- en prijsstijging via de algemene uitkering

In de algemene uitkering is compensatie opgenomen voor de loon- en prijsinflatie waar gemeenten mee te maken krijgen. De omvang van de compensatie wordt bekend in de circulaire die het Rijk eind mei/begin juni 2023 publiceert. In afwachting van deze circulaire gaan we er vooralsnog van uit dat de geraamde loon- en prijsinflatie (onderdelen 2a, b en c) voor 50% gecompenseerd wordt.

Vervangingsinvesteringen

Wanneer een investering is afgeschreven, houden we er in de meerjarenbegroting rekening mee dat er voldoende ruimte is voor vervanging. Jaarlijks wordt getoetst welke vervanging daadwerkelijk gerealiseerd moeten worden en welke vervangingen later plaatsvinden.

Algemene uitkering

In de meicirculaire 2023 wordt duidelijk wat de omvang van de algemene uitkering voor Buren wordt. De circulaire verschijnt te laat om goed doorgerekend in de kadernota op te nemen. Met uitzondering van een compensatie voor de loon- en prijsstijgingen (zie alinea "compensatie loon- en prijsstijging via de algemene uitkering") is er in deze kadernota geen rekening gehouden met de meicirculaire.

Nieuwe lasten

Deze kadernota is beleidsarm. We beperken ons tot vijf voorstellen die onvermijdelijk onderdeel uit moeten maken van het meerjarenperspectief 2024-2027. Dit leidt tot een eenmalige lastenstijging van ruim € 200.000 in 2024. De structurele lasten zijn beperkt.

Bijlage 2: Nieuwe lasten 2024-2027

Onderwerp	Investing	Exploitatie			
		2024	2025	2026	2027
Digitaliseringsopgave verkeersborden		77.500			
Zonnepanelen op twee gymzalen	40.250		1.707	1.703	1.699
Restauratie molen Zoelen	100.000		3.575	3.567	3.558
Tijdelijke onderwijshuisvesting 2024		100.000			
Zwerfafval		31.500			
Totaal nieuwe lasten 2024-2027		209.000	5.282	5.270	5.257

Digitaliseringsopgave verkeersborden

Nieuwe Europese regelgeving omtrent het beschikbaar stellen van verkeersdata gaat het digitale verkeerssysteem een flinke boost geven. De Real Time Traffic Information regelgeving (RTTI) richt zich o.a. op die datahouders en heeft daarmee gevolgen voor wegbeheerders.

De wegbeheerders, houders van databronnen, worden verplicht om deze data real time en van goede kwaliteit aan te bieden. Serviceproviders moeten vervolgens deze data ook in hun diensten verwerken.

Zonnepanelen op twee gymzalen

Vanuit de Klimaatwet en het Klimaatakkoord moet de CO2 uitstoot verminderd worden. Door zelf zonne-energie op te wekken en te gebruiken, dragen wij bij aan de vermindering van deze uitstoot.

Restauratie molen Zoelen

Door het stopzetten van de restauratiesubsidie per 31-12-2023 bij de provincie Gelderland is er onvoldoende budget beschikbaar voor de restauratie van de molen in Zoelen. De molen kan niet meer draaien waardoor het monument in verval raakt en een onveilige situatie ontstaat. Mogelijk komt er weer restauratiesubsidie beschikbaar, alleen dit is nog niet bekend.

Tijdelijke onderwijshuisvesting

In 2024 vindt er vernieuwbouw van de Beatrixschool in Buren plaats waardoor er een tijdelijke huisvestingsoplossing moet worden geboden voor de leerlingen van de Beatrixschool. De kosten hiervoor moeten in de meerjarenbegroting opgenomen worden.

Zwerfafval

Vele vrijwilligers houden de openbare ruimte van de gemeente Buren schoon door het opruimen van zwerfafval. De nieuwe rijksbijdrage voor het verwijderen van zwerfafval die in 2023 in is gegaan, biedt nog geen duidelijkheid over de hoogte van de bijdrage. Wel dat de gelden over 2023 pas in 2024 worden uitgekeerd. Voor 2024 dient er dan nu ook een eenmalig budget opgenomen te worden á €31.500.

Ontwikkelingen en risico's

Spreidingswet

Er is een concept Spreidingswet die binnenkort in de Eerste en Tweede Kamer wordt behandeld. Los van de vraag of deze wet in gaat, is er een opgave rondom vluchtelingen in Nederland waar een beroep op gemeenten wordt gedaan. In Buren is er tot midden april een chaletpark voor Oekraïners. Daarnaast heeft de gemeente volgens de concept Spreidingswet een structurele opgave om 96 asielzoekers in de gemeente op te vangen. Deze opgave vraagt om een extra ambtelijke inzet voor coördinatie en afstemming binnen de gemeente en de regio. Dat geldt niet alleen voor de opvang zelf, maar ook voor de aanvullende wettelijke taken die de gemeente voor nieuwkomers heeft.

Nieuwkomerskinderen hebben recht op onderwijs. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat alle kinderen naar school kunnen en dat onderwijshuisvesting en het leerlingenvervoer geregeld is. Als gemeente zonder eigen nieuwkomersklassen voor het basisonderwijs en een eigen locatie voor voortgezet onderwijs, is de kans reëel dat er vanuit andere gemeenten of vanuit het onderwijs wordt gevraagd om een financiële bijdrage. De kosten voor het leerlingenvervoer hangen samen met het aantal leerlingen dat hier gebruik van maakt en de afstand die moet worden afgelegd. Ook hierover moeten we in regioverband afspraken maken.

Wonen

De Rijksoverheid wil dat overheden meer regie nemen op de volkshuisvesting. In dat kader stelden we de woondeal vast. In de woondeal staat dat we voor de periode 2022 tot en met 2030 ongeveer 1.600 woningen in plannen moeten hebben om voldoende woningen op te leveren. Die woningen moeten in de afgesproken prijsklassen vallen. Daardoor is het actief aanjagen van nieuwe plannen nog belangrijker geworden. Om voldoende woningen in een continue bouwstroom op te leveren, is het van belang om in te zetten op het realiseren van flexwoningen in de gemeente. De Rijksoverheid wil dit jaar de Wet regie op de volkshuisvesting vaststellen. Als onderdeel daarvan zijn gemeenten verplicht een volkshuisvestingsprogramma vast te stellen waar het beleid op het gebied van wonen verder is uitgewerkt. Dit programma wordt een onderdeel onder de Omgevingswet. Vooruitlopend daarop liggen er veel extra opgaven voor wonen. Deze opgaven worden vooral door de provincie doorgelegd bij de regiogemeenten. De woondeal wordt daarbij uitgebreid met de volgende thema's:

- Flexwoningen (afronding voor oktober 2023)
- Vakantieparken (afronding voor oktober 2023)
- Ouderenhuisvesting (afronding voor eind 2023)
- Toekomstbestendig bouwen (afronding eerste kwartaal 2024)
- Transformatie en herstructurering (afronding tweede kwartaal 2024)
- Woonzorgvisies / visie op doelgroepen (afronding tweede kwartaal 2024)

De provincie wil met de gemeenten afspraken maken. De laatste afspraken worden eind 2024 gemaakt. Hoe die afspraken er uit zien en wat de consequenties daarvan zijn voor de gemeente zijn nog niet duidelijk. De provincie en de Rijksoverheid moeten daar nog meer duidelijkheid over geven. Wel is duidelijk dat deze afspraken beleidsmatig en in de uitvoering veel van de organisatie vragen.

Baggeren

Het Waterschap Rivierenland gaat in 2024 baggerwerkzaamheden uitvoeren aan de westkant van het Amsterdam Rijnkanaal. Op dit moment is men druk bezig met de dieptemetingen in de A-watgangen. Op de locatie waar gaat worden gebaggerd en de huidige berm te smal of te stijl is, zijn er beschermende maatregelen nodig (grondkering).

Abonnementstarief Wmo

Voor de zorg die inwoners ontvangen vanuit de Wmo geldt sinds enkele jaren een abonnementstarief van € 19 per maand als eigen bijdrage. Dit tarief is niet inkomensafhankelijk. Voor de inwoner die huishoudelijke ondersteuning ontvangt, is dit goedkoper dan wanneer hij dit zelf regelt. Daardoor is het aantal vragen huishoudelijke ondersteuning flink gegroeid na invoering van het abonnementstarief. Het Rijk is het abonnementstarief in de huidige vorm aan het heroverwegen. Vanaf 2025 wordt het inkomen weer meegewogen voor de hoogte van het abonnementstarief. Het is nog niet bekend of en zo ja welk financieel voordeel dit voor de gemeente oplevert.

Toenemende vraag Wmo en Jeugd

In de bevolkingssamenstelling van de gemeente Buren zien we verschillende ontwikkelingen die kunnen leiden tot uitdagingen. Eén van die ontwikkelingen is de vergrijzing. Tot 2028 stijgt de vergrijzing van 15% van de bevolking naar 20-25%. Dit geeft een uitdaging binnen de Wmo. We verwachten binnen de Wmo een blijvende stijging van het aantal meldingen in de komende jaren.

Juist in de Wmo zien we dat we te maken hebben met toenemende zorgvraag en kosten. Verder zien we in het algemeen dat onze bevolking meer inwoners heeft met een ongezonde leefstijl, laag opleidingsniveau en hoog aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt. Ook zien we verminderde mentale weerbaarheid bij veel jongeren.

Dit zijn ontwikkelingen die effect kunnen hebben op de kosten in het sociaal domein. Dit geldt op de lange en korte termijn. Daarom is blijvende inzet op preventie belangrijk. Preventie heeft een belangrijke rol in de transformatie van het sociaal domein. In de transformatie staat dat we erger willen voorkomen en meer aan de voorkant willen ondersteunen in plaats van achteraf als er problemen zijn ontstaan. Deze ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op het behalen van de ZBB-doelstellingen in het sociaal domein, vooral voor jeugdhulp en Wmo. Verder zetten we waar het kan extra in op preventie via de brede SPUK-gelden, die we vanaf 2023 van het Rijk ontvangen.

Bewegingsonderwijs

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van gymnastiekruimtes. Hieraan ligt het aantal klokuren waarin de ruimte wordt gebruikt ten grondslag. De gemeente Buren bekostigt het gymvervoer wanneer er moet worden gegymd in een andere kern, omdat daar de dichtstbijzijnde gymnastiekruimte is. Vanaf 2024 is het budget voor het gymvervoer naar beneden bijgesteld. We gaan ervan uit dat er minder vervoersbewegingen nodig zijn nu de gymzaal in Maurik er staat. Hierbij is geen rekening gehouden met het feit dat er vanaf het schooljaar 2023-2024 verplicht twee uur bewegingsonderwijs op basisscholen moet worden aangeboden. We verwachten dat het gereserveerde bedrag niet voldoende is. Er wordt een nieuwe inventarisatie gemaakt.

Zero Based Budgeting (ZBB)

Inleiding

De hieronder beschreven stand van zaken is gebaseerd op de raadsinformatiebrief 'stand van zaken ZBB'. Deze brief is eind april aan de gemeenteraad gestuurd.

De gemeenteraad besloot in november 2021 om deze maatregelen te verwerken in de meerjarenbegroting 2022-2025. De aanleiding voor deze bezuinigingen ontstond in het voorjaar van 2021. In de Perspectiefnota 2022 werd zichtbaar dat de financiële positie van Buren fors onder druk stond. Om het meerjarig evenwicht in de begroting 2022 te herstellen, stemde de gemeenteraad in met een pakket van 39 maatregelen. Dit resulteerde in een bezuiniging van € 1,2 miljoen in 2022 die oploopt tot € 3,3 miljoen in 2025 en de jaren erna.

De ZBB-maatregelen zijn verschillend. Een aantal is technisch van aard en eenvoudig te realiseren, terwijl er voor bijvoorbeeld de transformatie sociaal domein of het afstoten van vastgoed een langere voorbereiding nodig is. In 2022 hebben we ingezet op de realisatie van de al in 2022 geraamde bezuinigingen. Ook begonnen we met de acties en onderzoeken voor de meer complexe taakstellingen en ombuigingen.

Stand van zaken in één oogopslag

In 2022 is er een flink aantal maatregelen gerealiseerd. Helaas bleek dat twee maatregelen niet haalbaar zijn en vier maatregelen later worden gerealiseerd dan gepland. Het financieel effect hiervan is in de tweede bestuursrapportage 2022 en in de begroting 2023 verwerkt. In bijlage 3 "Stand van zaken ZBB" gaan we het verder op in.

In de meerjarenbegroting 2023 zijn nog twaalf maatregelen opgenomen waarvan de realisatie nog plaats moet vinden. Het gaat om de ombuigingen waarvoor bestuurlijke besluitvorming nodig is, zoals de transformatie sociaal domein, de herbesteding van het gemeentehuis en het afstoten van vastgoed. Daarnaast staat er nog een aantal maatregelen met een effect op de dienstverlening open.

Tabel 1: Stand van zaken ZBB tot en met de begroting 2023

<i>bedragen x €1.000</i>	2022	2023	2024	2025
Gerealiseerd in 2022	674	807	879	879
Niet haalbaar of vertraagd in 2022	547	455	452	52
Nog te realiseren in 2023 en de jaren erna		739	1.975	2.430
Vastgestelde ZBB opgave in november 2021	1.221	2.001	3.306	3.361

Voortgang van de nog te realiseren ZBB maatregelen

De nog te realiseren opgave bestaat uit twaalf maatregelen. De transformatie sociaal domein, het afstoten van gemeentelijk vastgoed en de bezuiniging op het gemeentehuis zijn complexe opgaven. Hiervoor is bestuurlijke besluitvorming gepland in het tweede kwartaal van 2023. Van de resterende interne maatregelen wordt € 65.000 gerealiseerd.

Tabel 2: Voortgang van de nog te realiseren ZBB maatregelen

	2022	2023	2024	2025
3.4 Implementatieplan WMO			190	270
3.5 Implementatieplan Jeugd			785	1010
4.1 Afstoten vastgoed en (cultureel) erfgoed		183	625	625
4.1 Afstoten vastgoed en (cultureel) erfgoed		234		
6.6 Postzaken		15	30	30
6.6 Postzaken		15		
6.7 Rationalisering applicatielandschap	-	23	55	55
6.8 Rationalisering applicatielandschap	-	32		
6.8 Optimaliseren zaakgericht werken				75
6.9 In gebruik nemen BI tool				50
6.10 Optimaliseren bestuurlijk proces				25
6.14 Gemeentehuis		200	250	250
6.22 Abonnementen en kantoorbenodigdheden	-	10	10	10
6.23 Kosten OZB	-	27	27	27
6.27 Hondenbelasting	-	-	3	3
Totaal nog te realiseren		739	1975	2430
Niet te realiseren in het betreffende jaar		291		
Wacht op besluitvorming		200	1.065	1.145
Wordt gerealiseerd		248	910	1.285

Een uitgebreide toelichting op de stand van zaken ZBB is opgenomen in bijlage 3 'Stand van zaken ZBB'

Bijlage 1: Financiële uitgangspunten 2024

1. We begroten reëel.
Dat wil zeggen volledig, realistisch en in het juiste jaar.
2. Structurele lasten worden gedekt door structurele baten.
3. De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2023.
4. De meerjarenraming is gebaseerd op constante lonen en prijzen.
Dat wil zeggen dat er geen rekening gehouden wordt met de inflatie in de jaren na 2024.
5. De inflatie is gebaseerd op de BBP-index (Bruto Binnenlands Product) uit de meicirculaire 2023 tenzij anders is bepaald.

Uitgangspunten	Gebaseerd op	Waardes
Aantal inwoners	01-01-2024	27.805
Aantal woonruimten	01-01-2024	11.143
Stelpost onvoorzien		-
Personeelslasten		
-vastgestelde formatie	1 juni 2023	
-salarisstijging (inclusief pensioenpremie)	inschatting	5 %
- inschaling	werkelijke inschaling	
Prijsinflatie		
<u>Uitgaven</u>		
- Algemeen	bbp-index	3,0 %
- Wegen	gww-index	7,1 %
- Inkopen Jeugdwet en WMO	OVA	4,94 %
- ICT	Inschatting	3,5 %
<u>Inkomsten</u>		
- Belastingopbrengsten OZB	bbp-index	3,0%
- Hondenbelasting	€ 124.000 ¹	
- Verblijfsbelasting	n.n.b ²	
- Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend	
- Rioolheffing	100% kostendekkend	
- Overige heffingen	bbp-index	3,0%
- Tarieven	bbp-index	3,0%
Rekenrente		
- Investerings	BBV	0,25%
- Grondexploitaties	BBV	0,25%

¹ De opbrengst van de hondenbelasting wordt volgens een schema afgebouwd.

² Kan beïnvloed worden door onderzoek naar het forfait voor toeristische standplaatsen

Bijlage 2: Overzicht incidentele lasten en baten 2024-2027

	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)				
A. Incidentele lasten				
Begroting 2023				
grondexploitatie	164			
inhuur tbv projecten omgevingswet	300	100		
Kernbegroting SD	38			
Storting in OBR omgevingsgerichte uitgaven < 20000	86			
	27	20		
Subtotaal begroting 2023	615	120	0	0
Kadernota 2024				
4a nieuwe lasten onvermijdelijk!A1	209	0	0	0
	209	0	0	0
Totaal incidentele lasten	824	120	0	0
B Incidentele baten				
Begroting 2023				
onttrekking algemene reserve	300	100		
grondexploitatie	152			
opvang Oekrainers	52			
mutaties < € 20.000	16	16		
Subtotaal begroting 2023	520	116	0	
Kadernota 2024				
Totaal incidentele baten	520	116	0	0
Incidenteel effect	304	4	0	0

Bijlage 3: Stand van zaken ZBB

Toelichting op de voortgang van de nog te realiseren ZBB maatregelen

In dit hoofdstuk informeren we u per maatregel over de voortgang van de nog te realiseren maatregelen. Dat doen we aan de hand van de volgende vragen: 1) wat waren we van plan, 2) wat hebben we gedaan, 3) waar liepen we tegenaan en 4) wat is het financiële effect voor de meerjarenbegroting.

Transformatie Sociaal Domein bestaande uit:

- a. 3.4 Implementatieplan WMO (2024 € 190.000 en miv 2025 € 270.000)
- b. 3.5 Implementatieplan Jeugd (2024 € 785.000 en miv 2025 € 1.010.000)

a. Wat waren we van plan?

De visie Kansen Pakken is uitgewerkt in het Programma Transformatie Sociaal domein. In dit programma ligt de nadruk op het verlagen van de kosten, met name op het gebied van Wmo en Jeugd. Het programmaplan bestaat uit 7 programmalijnen waarin 55 acties zijn opgenomen. In het programma staat centraal dat we moeten investeren op de korte termijn om besparingen te realiseren voor de middellange termijn. We bieden daarom extra welzijnsactiviteiten aan, zetten in op kwaliteitsverbetering en werken aan een monitor sociaal domein waarmee we de kosten beter kunnen volgen. Ook vinden we de samenwerking met onderwijs en huisartsen van belang. Zij kunnen bijdragen aan vroegsignalering en tijdige ondersteuning.

b. Wat hebben we gedaan/wat is er al gelukt?

Van de acties uit het programmaplan zijn er 35 (deels) behaald, 10 verlopen volgens planning en er zijn 13 acties vertraagd. De meeste vertragingen zijn veroorzaakt door personele wisselingen.

Omdat de ZBB-opgave voor de Wmo nog niet behaald is, spraken we in november 2022 in het college over het inzetten van twee aanvullende maatregelen, namelijk de huishoudcoach en schoolmaatschappelijk werk. Ook gingen wij in oktober en november 2022 met de raad tijdens twee beeldvormende avonden het gesprek aan voor extra maatregelen, zijnde een inkomenstoets en een budgetplafond met wachtlijst. Tijdens deze avonden bleek dat er voor het invoeren van een inkomenstoets geen draagvlak was binnen de raad. Ook recente jurisprudentie laat zien dat de inkomenstoets geen juridisch houdbare maatregel is. Wij zullen het invoeren van deze maatregel dan ook niet aan de raad voorstellen. Recentelijk hebben wij de raad gevraagd of er wel draagvlak is voor het invoeren van een urgentielijst al dan niet in combinatie met een budgetplafond. Een voorstel hiervoor is in de maak en wordt in mei ter besluitvorming aan de raad aangeboden.

De bezuiniging op Jeugd voor 2024 en 2025 is in 2022 meer dan behaald. Verwachting is dat dit beeld zich doorzet. Voor Wmo zien we nog flinke uitdagingen om de ZBB-opgave te behalen. In financiële zin compenseert het overschot op Jeugd op dit moment het tekort bij Wmo. Desondanks blijven wij op zoek naar extra maatregelen om ervoor te zorgen dat we de zorg en ondersteuning bij inwoners kunnen krijgen die dit het hardst nodig hebben. Wij verwachten de effecten van de maatregelen huishoudcoach bij de begroting 2024 mee te kunnen nemen en een realistischer beeld te geven op beide kostenplaatsen. De effecten van schoolmaatschappelijk werk en van de invoering van de urgentielijst (mits uw raad daartoe in mei besluit) zijn pas later zichtbaar.

c. Waar liepen we tegen aan?

Naast de ZBB opgaven zien we maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de houdbaarheid van de zorg. Bijvoorbeeld de nog steeds groeiende vergrijzing, de landelijke ontwikkelingen in de Jeugdhulp en de krapte op de arbeidsmarkt onder andere bij zorgaanbieders.

Het toenemend aantal ouderen in de gemeente zorgt voor stijging van het aantal meldingen binnen de Wmo. Dat maakt dat het Programmaplan Transformatie Sociaal Domein niet alleen een besparingsopgave is in het kader van ZBB, maar ook een opgave is om de zorg bij inwoners te krijgen die deze zorg het hardst nodig hebben. Dat maakt dat we blijven zoeken naar extra maatregelen bijvoorbeeld op het gebied van preventie, doorontwikkeling van het Sociaal Team, samenwerking met huisartsen en verbeterd opdrachtgeverschap. Met inzet van de monitor volgen we niet alleen de kosten nauwkeurig, maar ook andere kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die van invloed zijn.

Effect voor begroting 2023:

Niet van toepassing. In 2023 is er nog geen bezuiniging voorzien.

Effect voor de begroting 2024-2027

De bezuiniging op Jeugd is voor 2024 en 2025 is behaald. Voor Wmo nog niet. In de concept begroting 2024 brengen we het effect hiervan in beeld.

4.1 Afstoten vastgoed en cultureel erfgoed (2023 417.000 en miv 2024 € 625.000)

1) Wat waren we van plan?

Aanvankelijk was de bezuinigingsopdracht afgebakend op de onderdelen gronden, beheer woningen en woonwagenstandplaatsen, kluswagens, monumentale panden, cultureel erfgoed en personeelskosten vastgoed.

2) Wat hebben we gedaan/wat is er al gelukt?

Door het bureau Republic is medio 2022 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid van dit voornemen. De conclusie van dit onderzoek is, dat een deel van de voorgenomen bezuinigingen niet of lastig realiseerbaar is. Voor bepaalde monumentale panden wordt de slagingskans van verkoop erg laag ingeschat. Daarnaast geldt, dat er in bepaalde situaties sprake is van lopende overeenkomsten, waardoor de mogelijkheden tot bezuiniging op de korte termijn beperkt zijn.

Ook geldt dat het bezuinigen op het beheer en onderhoud door verkoop in sommige situaties niet verstandig is. De gronden in bezit van de gemeente leveren momenteel een positief exploitatiesaldo op. Het afstoten van (een deel) van deze gronden leidt niet tot besparing. Dit geldt overigens ook voor een deel van het vastgoed (woningen, Heerenlogement en Poortgebouw). Daarnaast hebben de grondposities een (potentiele) strategische waarde. Mogelijk kunnen zij op enig moment worden gebruikt voor (her)ontwikkeling, worden ingebracht voor grondruil, waterberging of benutting voor duurzaamheidsopgaven.

3) Waar liepen we tegen aan?

De door de raad vastgestelde bezuinigingsopgave in relatie tot de door het bureau Republic geconstateerde belemmeringen met betrekking tot de bezuinigingsopgave maken het noodzakelijk om ook buiten de kaders van het raadsbesluit te kijken en het onderzoek te verleggen naar al het gemeentelijk vastgoed.

Het verkopen van gemeentelijk vastgoed om de bezuinigingsopgave te kunnen realiseren is geen doel op zich. Voorop staat het structureel verminderen van de beheer- en onderhoudskosten. Verkoop van gemeentelijk vastgoed is een mogelijkheid om daar invulling aan te geven. Er kan echter ook voor worden gekozen om, daar waar mogelijk, het beheer en onderhoud op afstand te plaatsen en te beleggen bij externe partijen, het onderhoud te versoberen, het gebruik te intensiveren (efficiency) of de inkomsten op het vastgoed te vergroten.

In het uitvoeringsprogramma van het coalitieakkoord 'Samen voor het Buren van morgen 2022-2026' is vastgelegd, dat Buren in 2022 beschikt over een accommodatiebeleid. Daarbij is aangegeven, dat een nieuw integraal vastgoed en accommodatiebeleid wordt geformuleerd en wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. De contouren daarvoor zijn aan de raad voorgelegd tijdens een beeld- en oordeelsvormende raad in de vorm van het 'Uitwerkingskader vastgoed en accommodaties'. Op basis van het uitwerkingskader kan een uitvoeringsplan door het college worden opgesteld. Er wordt nu toegewerkt naar definitieve besluitvorming in mei 2023.

Indien de focus (na instemming van de raad) wordt verlegd naar al het gemeentelijk vastgoed, dient er ook gekeken te worden naar de mogelijkheid om te bezuinigen op de beheer- en onderhoudskosten van de maatschappelijke accommodaties. Gezien het participatieve karakter van uitwerking daarvan enerzijds en de voorbereidende werkzaamheden met betrekking het verlagen van de beheer en onderhoudskosten van het overige gemeentelijk vastgoed anderzijds (uitwerkingsplan, taxaties, onderzoek naar geïnteresseerde partijen, etc.) is de verwachting dat de geraamde bezuiniging voor 2023 deels gerealiseerd wordt op het onderdeel personeelslasten (€ 183.000).

Indien er vanuit wordt gegaan, dat de herontwikkeling van de basisschoollocaties Asch en Ommeren succesvol wordt doorlopen (de gesprekken met belangstellenden lopen) kunnen hier mogelijk eind 2024 de beheer- en onderhoudskosten structureel worden afgeschaald.

Een aantal gebouwtjes op de begraafplaatsen hebben geen functie meer. Op het moment dat deze worden afgestoten of gesloopt wordt er structureel € 20.000 bespaard. Dit is realiseerbaar in 2024.

In de periode 2021-2025 is/wordt op onderdelen van het gemeentelijk vastgoed groot en kostbaar onderhoud gepleegd, zoals bijvoorbeeld de kerktoren in Buren en de molens in Buren en Zoelen. Na 2025 kunnen als gevolg daarvan de dotaties in het meer jaren onderhoudsprogramma op onderdelen worden verlaagd. Dit levert in 2025 een structurele besparing op van circa € 26.000. Door reeds voorziene sloop en verkoop van enkele panden is nog eens € 53.000 te besparen.

Bovenstaande betekent, dat er dan nog een besparing resteert van circa € 95.000. Deze besparing zal in de periode 2024-2025 gerealiseerd moeten worden op het gemeentelijk vastgoed door verkoop, het in beheer geven bij externen, het gebruik te intensiveren of de inkomsten te vergroten. Deze opgave binnen een tijdsbestek van 2,5 jaar realiseren (uiterlijk 31 december 2026) lijkt haalbaar.

Ten aanzien van de structurele bezuiniging op de personeelslasten vastgoed bestaat onzekerheid of deze daadwerkelijk kan worden gerealiseerd. Door het afstoten van vastgoed en door het beheer meer op afstand te plaatsen en onder te brengen bij partijen die dit efficiënter en effectiever kunnen, kan weliswaar worden bespaard. Echter de verhouding tussen de bezuiniging op de personeelslasten in relatie tot de bezuiniging op de vastgoedexploitatie (75% versus 25%) maakt de opgave complex. Zeker indien in ogenschouw wordt genomen, dat in het uitwerkingskader er vanuit wordt gegaan dat gronden, sportaccommodaties en gymzalen in principe niet worden verkocht.

Effect voor begroting 2023:

Van de geraamde bezuiniging wordt € 183.000 gerealiseerd. Dit leidt tot een nadeel van € 234.000.

Effect voor de begroting 2024-2027

Op basis van de bestuurlijke besluitvorming in mei 2023 verwerken we het financieel effect in de concept begroting 2024.

6.6 Postzaken (*miv 2023 € 30.000*)

a) Wat waren we van plan?

We waren van plan door middel van een aantal gerichte acties de portokosten naar beneden te brengen. Dit betrof onder andere het invoeren van digitale handtekening, inwoners stimuleren digitaal met ons te communiceren en processen en bedrijfsvoering aanpassen op digitale post.

b) Wat hebben we gedaan/wat is er al gelukt?

De eerste grote stappen zijn gezet met betrekking tot de uitrol van de digitale handtekening. De verdere uitrol vindt plaats vanaf Q2 2023 waardoor vanaf Q3 veel meer correspondentie met de digitale handtekening verstuurd kan worden. Ook het digitaal communiceren met inwoners is hier onderdeel van.

c) Waar liepen we tegen aan?

Mede door de effecten en de nasleep van de data diefstal in 2022, welke op heel domein dienstverlening een grote impact heeft gehad, heeft de uitwerking van de ZBB actie 'postzaken' vertraging opgelopen. Naast de uitrol van de digitale handtekening in 2023 zal een uitvoeringsplan worden opgesteld (incl. communicatie) om uitvoering te geven aan de onder 'Wat waren we van plan' genoemde onderwerpen. Een belangrijk onderdeel van dit plan is het organisatie breed minimaliseren van postverzending (alleen als het echt niet anders kan).

Effect voor begroting 2023:

In 2023 wordt 50% van de besparing gerealiseerd. Dit leidt tot een nadeel van € 15.000.

Effect voor de begroting 2024-2027

De bezuiniging wordt volledig gerealiseerd.

6.7 Rationalisering applicatie landschap (miv 2023 € 55.000)

a) Wat waren we van plan?

Door rationalisering van het applicatie landschap zijn we in staat om applicaties verspreid door de gehele organisatie (met gelijke functionaliteit en/of die niet of nauwelijks meer worden gebruikt) samen te voegen of te vervangen door een centrale applicatie en de lopende contracten hiervan te beëindigen.

b) Wat hebben we gedaan/wat is er al gelukt?

Een eerste inventarisatie van applicaties die we niet meer gebruiken leverde een besparing op van € 22.500. Het tweede deel van het onderzoek vindt medio 2023 plaats. Dat betekent dat we de volledige besparing van € 55.000 met ingang van 2024 realiseren.

c) Waar liepen we tegen aan?

Omdat de prioriteit is neergelegd bij de acties voortgekomen uit de datadiefstal is het in 2022 niet gelukt het Plan van Aanpak te realiseren. De personele capaciteit is nu wel beschikbaar om dit te realiseren.

Effect voor begroting 2023:

De bezuiniging wordt deels gerealiseerd (Nadeel € 22.500).

Effect voor de begroting 2024-2027

De beoogde besparing wordt gerealiseerd.

6.8 Optimalisering zaakgericht werken (miv 2025 € 75.000)

6.10 Optimalisering bestuurlijk proces (miv 2025 € 25.000)

a) Wat waren we van plan?

Beide voorstellen hebben als doel het handmatig handelen te verminderen en om te zetten in efficiënte digitale volgsystemen. Hierdoor is er aanzienlijk minder administratieve ondersteuning nodig. Dit leidt tot kwaliteitsverbetering, toegankelijke en 24/7 beschikbare informatie, we voldoen aan de geldende wet- en regelgeving (Wet Open Overheid, Archiefwet etc.) en we besparen kosten.

b) Wat hebben we gedaan/wat is er al gelukt?

- *Optimalisering zaakgericht werken:*

We hebben het zaakgericht werken intern geëvalueerd en naar aanleiding daarvan de eerste verbeteringen doorgevoerd.

- *Optimalisering bestuurlijke proces:*

We hebben het huidige interne bestuurlijke proces in beeld gebracht. Aan de hand hiervan zijn handleidingen geschreven voor JOIN en Ibabs. De eerste quick wins zijn uitgevoerd. De verdere uitrol van het optimalisering van het bestuurlijk proces staat gepland voor einde 2023.

In het eerste kwartaal van 2023 is de Adviseur digitale informatievoorziening gestart. Dit n.a.v. het aanbevelingsrapport datadiefstal. In de tweede helft van 2023 wordt een voorstel met uitvoeringsplan gerealiseerd om de informatiehuishouding binnen de gemeente Buren op orde te brengen. Optimaliseren zaakgericht werken en Optimalisering bestuurlijk proces krijgen hierin een prominente plaats.

c) Waar liepen we tegen aan?

Er was geen formatie beschikbaar om de Informatiehuishouding gestructureerd vorm te geven. Met de komst van de adviseur digitale informatievoorziening en herschikking van taken zijn we formatief op orde om hier invulling aan te geven. Met een concreet uitvoeringsplan rollen wij dit stapsgewijs uit. Deze processen zijn door de hele organisatie verweven en zijn formatief. De ZBB bezuiniging is hiermee realistisch en realiseerbaar.

Effect voor begroting 2023:

Niet van toepassing. In 2023 is er op deze onderwerpen geen bezuiniging voorzien.

Effect voor de begroting 2024-2027

De beoogde besparingen worden gerealiseerd met ingang van 2025.

6.9 In gebruik name BI tool (miv 2025 € 50.000)

a) Wat waren we van plan?

Een BI-tool inzetten om te komen tot real-time (management-/sturing)informatie. Hierdoor kunnen goede rapportages en analyses worden gemaakt uit diverse interne- en externe gegevensbronnen. Hiernaast kunnen een aantal in gebruik zijnde rapportagetools worden uit gefaseerd. Dit werkt zeer efficiënt en kostenbesparend.

b) Wat hebben we gedaan/wat is er al gelukt?

In 2023 realiseren wij het Plan van Aanpak voor de BI-Tool. In het laatste kwartaal van 2023 volgt de aanbesteding en in 2024 de implementatie hiervan. In 2025 kunnen wij hiermee de besparing realiseren.

c) Waar liepen we tegen aan?

De kosten gaan voor de baten uit. In 2023/2024 staat hiervoor een investering gereserveerd (Datagericht werken BI-tool).

Effect voor begroting 2023:

Niet van toepassing. In 2023 is er op dit onderwerp geen bezuiniging voorzien.

Effect voor de begroting 2024-2027

De ZBB besparing realiseren wij volgens plan vanaf 2025.

6.14 Gemeentehuis (€ 200.000 in 2023 en miv 2024 € 250.000)

a) Wat waren we van plan?

Voor de exploitatie van het gemeentehuis is een bezuiniging opgenomen van € 200.000 in 2023 en € 250.000 vanaf 2024. De opdracht is om de inkomsten te vergroten door meer ruimten in het gemeentehuis te verhuren. Daarnaast is er voor 2022 eenmalig €50.000,- gereserveerd om hiervoor een business case op te stellen. Deze opdracht is gegund aan HEVO en heeft in 2022 plaatsgevonden. Het HEVO rapport maakt duidelijk dat het genereren van meer inkomsten door verhuur niet realistisch is.

b) Wat hebben we gedaan/wat is er al gelukt?

Om toch de besparing van het ZBB besluit te realiseren, heeft HEVO ook alternatieven onderzocht om het gemeentehuis op een juiste wijze te herbestemmen en een passende huisvesting te creëren voor de gemeenteraad, het college en de gemeentelijke organisatie. Dit heeft geleid tot een zestal scenario's. Op 12 juli 2022 heeft het college besloten de marktconsultatie op te starten om de haalbaarheid van drie voorkeursscenario's te onderzoeken. Met de gemeenteraad hebben wij op 21 februari 2023 een beeldvormende bijeenkomst gehouden over de toekomst van het gemeentehuis. Op dit moment werken wij drie scenario's uit, waarvan een scenario de ZBB besparing oplevert. Op 30 mei 2023 vindt hierover besluitvorming plaats in de gemeenteraad.

c) Waar liepen we tegen aan?

Er zijn meerdere scenario's mogelijk:

- Blijven zitten in het huidige gemeentehuis ("Blijven")
- Gedeelte gemeentehuis verkopen en in de west vleugel de organisatiehuisvesten ("Wonen en Werken")
- Het gemeentehuis verkopen en een nieuw gemeentehuis bouwen op grond van de gemeente Buren.("Nieuwbouw")

Indien de raad op 30 mei 2023 kiest voor het voorkeursscenario "Nieuwbouw", dan levert dat de onderstaande geraamde besparingen op. Bij een ander scenario zijn er andere financiële effecten.

Effect voor begroting 2023:

Op basis van een eerste analyse levert het voorkeursscenario een besparing op van €232.612,- in 2023. Hiermee wordt de bezuinigingsdoelstelling van 2023 gerealiseerd.

Effect voor de begroting 2024-2027

Op basis van een eerste analyse levert het voorkeursscenario een besparing op van €232.612,- in 2023. Hiermee wordt de bezuinigingsdoelstelling van 2023 gerealiseerd. Effect voor de begroting 2024-2027 De bezuiniging levert in de periode van 2024 tot en met 2026 een jaarlijkse besparing op van rond de € 440.000,-. Dat is ruimschoots meer dan de geplande besparing van €250.000,-. De structurele bezuiniging vanaf 2027 wordt geraamd op circa €200.000,-. Op structurele basis is er dus voorlopig nog een klein tekort te verwachten.

6.22 Abonnementen en kantoorbenodigdheden (miv 2023 € 10.000)

a) Wat waren we van plan

Het sterk verminderen van de kosten voor abonnementen, lidmaatschappen en kantoorbenodigdheden.

Hiertoe is besloten een minimum aantal abonnementen te behouden, te weten:

- Bijdrage aan de GVV
- Bijdrage VNR
- Bijdrage Gelderland Academie van VNG
- Contributie VNG (€ 1.620)

Deze bezuiniging is te realiseren door de actualisatie van abonnementen en lidmaatschappen en door meer digitaal werken. Hierdoor zijn minder kantoorartikelen zoals schrijfblokken, pennen, papier en enveloppen nodig.

b) Wat hebben we gedaan/wat is er al gelukt?

De organisatie brede actualisatieslag van het aantal abonnementen en lidmaatschappen is nog niet uitgevoerd. Deze acties staan gepland voor het derde en vierde kwartaal van 2023.

c) Waar liepen we tegen aan?

Mede door de effecten en de nasleep van de data diefstal in 2022, welke op heel domein dienstverlening een grote impact heeft gehad, heeft de uitwerking van de ZBB actie 'abonnementen en kantoorbenodigdheden' vertraging opgelopen. In de tweede helft van 2023 worden de abonnementen en lidmaatschappen getoetst dan wel stopgezet. De besparing voor 2023 zal hierdoor niet gerealiseerd worden.

De uitrol van de digitale handtekening zal bijdragen aan een forse afname van het gebruik van kantoorartikelen. De financiële effecten hiervan zullen m.i.v. 2024 zichtbaar worden.

Effect voor begroting 2023:

Deze bezuiniging wordt niet gerealiseerd. Nadeel € 10.000

Effect voor de begroting 2024-2027

De beoogde besparing wordt met ingang van 2024 gerealiseerd.

6.23 Kosten OZB (miv 2023 € 27.000)

a) Wat waren we van plan?

Doelstelling van deze ZBB maatregel was om de uitvoeringskosten voor de Onroerend Zaak Belasting (voortaan OZB) naar beneden te brengen met € 27.000.

b) Wat hebben we gedaan/wat is er al gelukt?

We hebben in 2022 geprobeerd door werving van nieuwe medewerkers bij belastingen de kosten voor externe inhuur te beperken en hiermee invulling te geven aan deze ZBB maatregel.

c) Waar liepen we tegen aan?

Helaas is het in 2022 niet gelukt om nieuwe medewerkers bij het team belastingen te vinden en daarmee invulling te geven aan de ZBB maatregel. Door middel van een herschikking van functies en een andere wijze van werven, hopen we dat we in het voorjaar van 2023 wel in de openstaande vacatures te voorzien. Als dit deels of niet lukt, dan zullen we een alternatief dekkingvoorstel voor deze ZBB maatregel doen bij de begroting 2024 en bij de 2^e bestuursrapportage voor 2023.

Effect voor begroting 2023:

Geen. In 2^e bestuursrapportage 2023 ligt er alternatief voorstel voor de invulling van deze maatregel voor 2023.

Effect voor de begroting 2024-2027

Bij de begroting 2024-2027 zal deze maatregel ingevuld zijn, eventueel op een alternatieve wijze.

6.27 Hondenbelasting (miv 2024 € 3.000)

Het contract voor de uit te voeren controles hondenbelasting is inmiddels opgezegd. De bezuiniging is gerealiseerd.

Gerealiseerde maatregelen in 2022

Nr	Naam	Financieel effect			
		2022	2023	2024	2025
1.1	Verhogen tarieven regiekamer	50	50	50	50
1.2	Verminderen bijdrage regionaal stimuleringsfonds	26	26	26	26
2.1	Verhogen leges ondergrondse nutsvoorzieningen	8	8	8	8
2.4	Verminderen onderhoud openbare verlichting	40	40	40	40
3.6	Stoppen met aanvullende inzet gezondheidsmakelaar		7	7	7
4.4	Stoppen kluswagen	7	7	7	7
5.1	Tarief trouwen aanpassen	18	18	18	18
5.2	Meer digitale dienstverlening			22	22
6.1	Lunch en bloemen college	3	3	3	3
6.2	Dagelijks Bestuur Buren (APPA)	5	5	5	5
6.4	Voorlichting en communicatie	20	20	20	20
6.5	formatie ondersteuning	31	31	31	31
6.11	Werkbudget kwaliteitsontwikkeling	6	6	6	6
6.12	Minder vaak aanschaffen uitrusting bodes	1	1	1	1
6.13	Verminderen koffieapparaten gemeentehuis	10	10	10	10
6.17	Begroten van salariskosten op werkelijke inschaling	250	250	250	250
6.18	Formatie bodes en TIC	77	77	77	77
6.19	Formatie HR		24	24	24
6.20	Formatie gegevensbeheer	17	34	34	34
6.21	Externe juridische advisering	20	20	20	20
6.29	Stelpost onvoorzien	24	24	24	24
6.30	Verminderen inhuur derden	50	100	150	150
	Gerealiseerd	674	807	879	879